

acció ciutadana

setmanari nacionalista d'esquerra

TÒPICS

"Governar per a tots els catalans"

Es freqüent oir aquesta pretesa sentència de bons auguris polítics en boca dels líders i dels corifeus lliguers. El simple addicte a la «Lliga», en llegir-la en algun dels seus periòdics—on les plomes més llastimosament mercenàries salten el trampo i diari dansant les acrobàcies més indignants—s'eixampla d'alegria i exclama, amb aquella confiança tan tènue i blincadissa de qui sols busca un suport enlluernador: «Exacte. Heus ací el que convé».

Doncs, no, senyors. Aquestes paraules no contenen més que un tòpic vulgar i estèril; no són més que un artlugi de politiqueta polemística utilitzat i remenat per un agrupament que es troba a l'oposició, que es mou sota un únic sustentacle d'interessos i que necessita ineluctablement arrambar a les seves constants faramalles oratòries, tots aquells falsos i desviats arguments que poden produir, l'espurneig de la desorientació.

Sota un règim democràtic, «governar per a tots»..., tal i com ho esbomba diàriament la «Lliga», tal i com es desprén de les seves finalitats sobradament aclarides; és un tòpic, gaspat i d'impossible realització. D'impossible realització perquè no obeeix a cap mòbil de consistència vital, a cap apremi de les exigències populars, a cap postulat del lliure joc de les forces democràtiques.

Entenem-nos... una cosa és «governar per a tots...» i altra és respecte a tots, àmplia consideració als varis sectors ciutadans, completa mobilitat en les propagandes legalitzades, llibertat de divulgació i de prosselitisme quant als ideals polítics. Això sí que és i deu mantenir-se per a tots, sense cap mena de restricció partidista—exceptuant, clar està, les situacions circumstancialment excepcionals—, a menys que el règim de la democràcia liberal falli en els seus sustentacles bàsics i esdevingui sols una formulària encobridora.

Però d'aquest còdic de preceptes ciutadans, consubstancial a les democràcies, a la tesis esmentada del governament «totalitari», mitjança una distància que sota cap pretext pot ésser desconeguda ni oblidada. Precisament és també consubstancial al desenvolupament democràtic—l'existent en l'actualitat a Catalunya—que tota força política es presenta a la consulta electoral amb unes intencions, amb un programa a descabdellar, amb uns propòsits per a l'avenir, determinats, plenament determinats, i reeix amb l'assentiment popular i obté una posició majoritària, és lògic, és obligat, és imprescindible, àdhuc, que des de l'esfera governamental realitzi i porti a cap aquell programa i aquelles intencions.

Aquestes conseqüències són d'elemental lògica democràtica.

Que la conversió en realitat d'aquells principis aparella uns perjudicis per a uns sectors de ciutadans, per tal d'afavorir-ne d'altres? I això què importa? Es que pot establir-se un paral·lelisme d'interessos entre el terratinent i el masover? I sobretot, és que pot oblidar-se el que sobre el particular, quant a la seva dependència de l'organització col·lectiva, han senyalat els rengles majoritaris del país?

Respecte, responsabilitat i lliure mobilitat per a tots, sí. Però quant a orientacions polítiques, mentre acceptem la lògica democràtica, sols i únicament les que es desprenguin dels resultats electorals.

El demés és parlotejar i ganes de fer focs d'encenalls a l'entorn d'un pretès entabanament; i ja fóra hora, per cert, d'extirpar de les nostres lluites polemístiques les freqüents i ridícules nicieses, que hi afloren per l'estil de la comentem.

JOSEP M.ª CORREDOR.

L'afusellament de Ferrández i Bellés

(D'un assaig històric sobre la pena de mort a Girona)

L'execució d'aquests dos militars republicans fou sens dubte el fet més emocionant que es registrà a Girona a les darreries del segle passat. Encara avui trobem algun ciutadà que va "viure" en tota la seva intensitat aquella tragèdia i que ens en parla amb un tremolor als llavis. Hi ha esdeveniments que, per les circumstàncies en què tenen lloc, no s'esborren mai del record.

Arran de la sublevació republicana del mes d'abril de 1884, Ferrández i Bellés abandonaren el lloc de Santa Coloma de Farnés i foren detinguts pel coronel Camprubi prop de Castell-fulit de la Roca, sense fer resistència. Conduïts a Girona, un consell de guerra els condemnà a penes aflictives; però el capità general de Catalunya, Riquelme, no aprovà la sentència, la qual fou revisada pel Consell Suprem de Guerra i Marina, que els imposà la pena de mort. Aquesta sentència fou confirmada pel Govern, presidit per Cánovas del Castillo, el qual es mostrà inexorable contra tot el que intentés aixecar-se contra la Monarquia restaurada.

Tot seguit que es va saber la condemna, el 21 de juny, l'Ajuntament es reuní en sessió extraordinària, i, interpretant l'opinió unànime de la ciutat commoguda, acordà telegrafiar al rei demanant-li l'indult dels malarats militars; a la infanta "Doña Paz" i al president del Consell per a què influïssin en el mateix sentit, i als diputats a Corts i senadors per la "província" per tal que gestionessin la concessió de la suprema gràcia. Al

mateix temps resolgué adreçar al rei la sentida exposició que publiquem a l'Apèndix, la qual fou signada, en poques hores, per més de 4.000 ciutadans de totes les classes socials i sense distinció de partits polítics.

També adreçaren expressius telegrams a Palau i al Govern, sollicitant l'indult, l'alcalde senyor Massa, en nom de l'Ajuntament; la senyora Rosa Ferrer de Carles, en nom d'unes dames que havien felicitat a la infanta "Doña Paz"; els comitès dels partits dinàstics i monàrquics de la ciutat; els directors dels tres periòdics polítics que es publicaven a Girona, senyors Gaudenci Masó, Artur Vinardell i Pere de Palol—els dos darrers, sortosament, encara viuen—; els presidents de totes les ciutats gironines, etc.

L'endemà, 22 de juny, El Constitucional, òrgan del partit de l'esquerra liberal dinàstica de la "província", deia, en comentar la sentència, aquestes veritats:

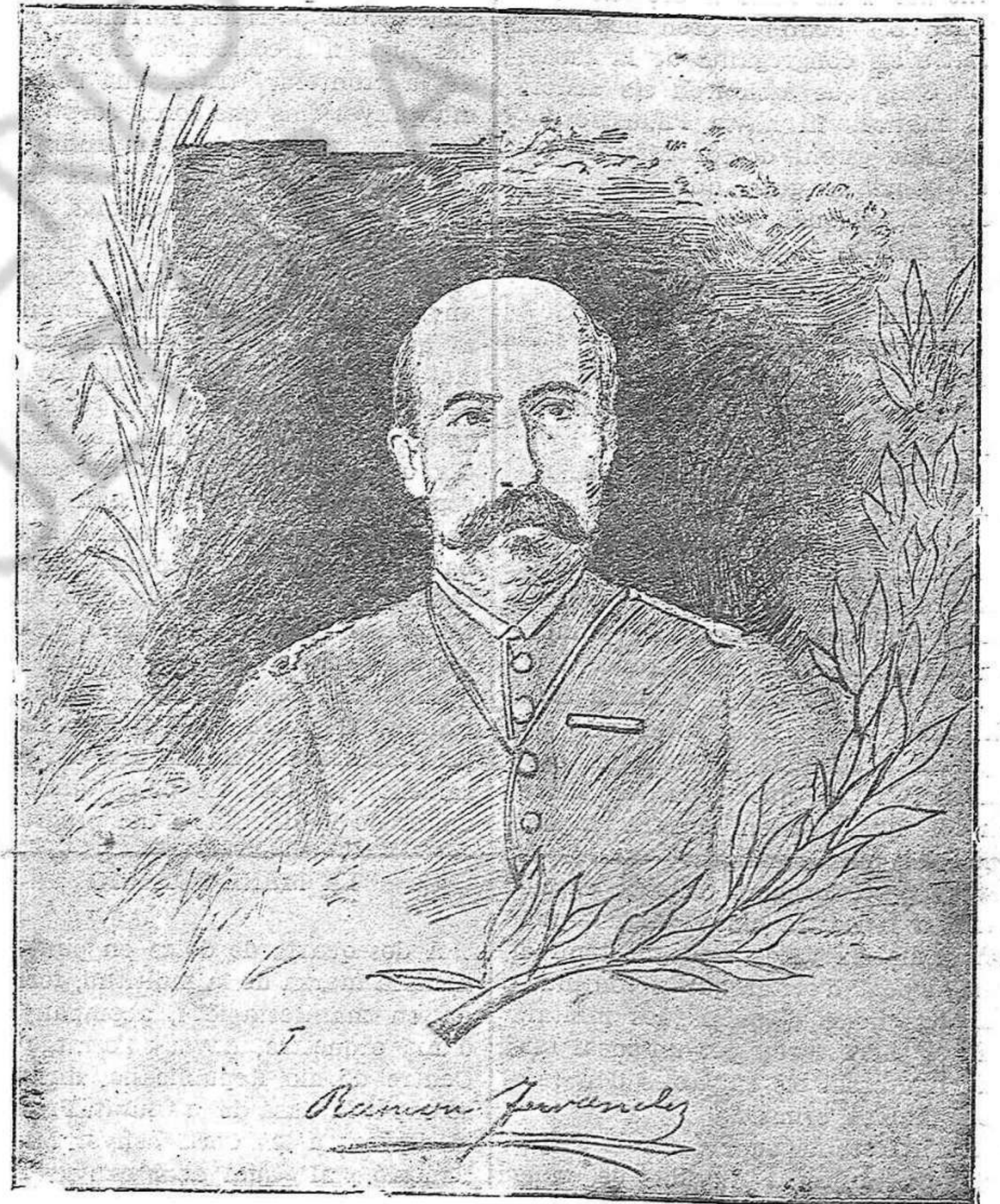
"Es preciso tener en cuenta que en España todos nos hemos pronunciado, á contar desde la época en que el señor D. Fernando VII inauguró, con el motin de Aranjuez, la era de los actos de fuerza.

Ya no existiría ninguna de nuestras eminencias políticas si hubiesen sido juzgadas con el mismo rigor con que lo han sido los infelices de Santa Coloma.

No atacaremos el fallo pronunciado; pero hacemos los más fervientes votos para que la régia prerrogativa lo dulcifique."

El clam piadós que aixecà tota la ciutat adolorida, i al qual s'afegiren nobles veus de tota la Península i d'altres pobles—entre elles, si no ens equivocuem, la del gloriós poeta Víctor Hugo—, no fou pas atès. Els condemnats foren posats en capella el 27 de juny. La ciutat silenciosa, amb les botigues tancades, presentava un aspecte imponent.

L'Ajuntament va reunir-se en ses-

(Retrato copiat de una fotografia)

sió extraordinària aquell mateix matí, a migdia, i va rebre una comissió de manifestants que, "en actitud digna y pacífica", eren a la plaça de la Constitució. Els comissionats pregaren a la Corporació que intentés un nou i suprem esforç a fi de salvar aquelles dues vides. L'Ajuntament adreçà tot seguit al president del Consell el telegrama que també publiquem a l'Apèndix. (Ens plau de fer constar aci que l'alcalde i algun dels regidors que varen prendre tan nobles acords i feren tan humanitàries gestions, encara viuen.)

Però totes les gestions foren debades, i la ciutat, que estigué en vetlla tota la nit, es sentí cruelment decebuda davant el que era ineluctable. A les primeres clarors del dia s'esvaïen les darreres esperances. Semblava que algú, desesperadament, proposà d'anar a alliberar els condemnats; però aquest gest, davant la força, hauria estat temerari i inútil.

L'afusellament de Ferràndez i Bellés va tenir lloc el dia 28, a les vuit del matí, a l'indret anomenat El Turó, darrera el baluard de la Mercè. La ciutat semblava que s'hagués conjurat per a no anar a presenciar el suplici. Les Pedreres eren desertes...

Entre els congregants de la Puríssima Sang que assistiren els discorats militars hi havia l'il·lustre juriscònsult gironí doctor Manuel Viñas, home de gran influència amb Isabel II, el qual, a darrera hora, li havia adreçat aquest lacònic missatge:

"Madrid
Reina Doña Isabel

Ruego eficazmente vivo empeño por el indulto de los militares condenados aquí á muerte.

La población en masa pide el indulto.

Manuel Viñas."

El mateix Viñas redactà la nota sobre l'afusellament de Ferràndez i Bellés, que hem publicat per primera vegada a "La Ciutat de Girona" (vol. I). Per cert que és la primera nota del llibre de la dita Confraria, que apareix redactada en llengua castellana, i la que clou el llibre, en el qual resten encara alguns fulls en blanc, malgrat d'haver-hi hagut posteriorment altres execucions a la nostra ciutat. Algú —potser el mateix Viñas— degué tenir el gest delicat d'evitar que a continuació dels noms d'aquells dos militars que es sacrificaren per un ideal humà, figurassin els culpables dels més abominables crims.

A l'indret del suplici foren traçades en la terra florida de sang dues petites creus que unes mans pietoses tenien bona cura d'anar renovant. Algunes vegades, en els dies de la nostra infantesa, ens havíem aturat a contemplar aquelles creuetes amb un sentiment de fervorós respecte. Elles evocaven tota la tragèdia que sovint havíem sentit contar i que havíem vist representada, amb els detalls més punyents, en uns ingenus gravats, en els quals apareixia el trist seguici darrera la muralla, sense mancar-hi les dues humils caixes de fusta destinades als condemnats.

CARLES RAHOLA

La manifestació republicana d'ahir

El senyor Santaló pronuncia un interessantíssim discurs

Ahir al matí, tal com estava anunciat, es celebrà l'acte de commemoració del cinquantenari del crim de la monarquia que costà la vida al comandant Ramon Ferràndez i al tinent Manuel Bellés, afusellats a la nostra ciutat el dia 28 de juny del 1884 per haver pres part en la sublevació republicana del mateix any, abandonant per aquest fet el lloc de Santa Coloma de Farnés. Ells deixaren aquest poble plens de fe i entusiasme, creient trobar aquells als quals s'havien d'unir amb les forces a les seves ordres i es trobaren sols, com ha escrit el venerable Artur Vinardell, un dels testimonis de l'afusellament. Els patriotes Ferràndez i Bellés fugiren a correu cap el camí de la frontera, travessant boscos i muntanyes fins que foren sorpresos i detinguts pel coronel Camprubí a les afores de Castellfullit de la Roca, passant a la presó de Girona i acabant amb la tràgica fi.

Fou el d'ahir un acte que, com cada any, ha revestit una gran solemnitat, al qual s'han adherit centenars de ciutadans i ciutadanes desitjosos tots de retre tribut d'admiraació i recordança als dos herois. Ens plau fer remarcar des d'aquestes columnes que els republicans gironins no han deixat passar un sol any sense anar a la tomba on reposen les despulles de Ferràndez i Bellés a retràçar, homenatge i a portar-hi flors i llàgrimes. Es com un deure moral que s'han imposat i que venen complint amb sentiment i amor. El gest de Ferràndez i Bellés no s'esborrarà així com així del pensament de tots els bons gironins, amics de la llibertat i del progrés.

LA MANIFESTACIÓ

A dos quarts de dotze en punt s'inicià la marxa de la multitud, formada en manifestació i, acompanyada d'una orquestra, davant l'estatge del Centre d'Unió Republicana, dirigint-se cap a la Casa de la Ciutat. Presidia el diputat a les Corts senyor Miquel Santaló, al qual acompanyaven el diputat senyor Mascort, el president del Partit Republicà Federal Nacionalista senyor Camps i Arboix, els regidors senyors Rahola i Busquets, el secretari de la Comissaria d'Ordre Públic, senyor Oliva, el qual portava la representació del Comissari senyor Prunés, que havia assistit a l'enterrament del Conseller de Governació, senyor Selves. Seguien a continuació moltes banderes, entre les quals recordem la del Centre d'Unió Republicana de Girona; Joventut Republicana d'Esquerra, Joventut Femenina, Centre Republicà i Agrupació Choral

del Poble Nou (Barcelona), Centre d'Esquerra Republicà Nacionalista de Girona; Centre Republicà de Salt, Centre Republicà de Santa Eugènia, Centre Republicà de Palau Sacosta i Fornells, entre molts altres. Formaven també en els rengles de la manifestació gran nombre de republicans i bons ciutadans gironins. A més a més una carrossa portava totes les corones ofrenades als nostres màrtirs, entre les quals hi havia la dels diputats per aquesta circumscripció, la del Centre d'Unió Republicana, la de la Joventut Republicana d'Esquerra, la de la Secció Femenina d'Esquerra, la del Centre Republicà Nacionalista d'Esquerra de Girona, un formós pensament del Centre Republicà i de l'agrupació coral del Poble Nou (Barcelona), una altra ofrenada pel nen de tres anys Gregori Vila i Grau, de la nostra ciutat, i altres pensaments i corones que sentim no recordar.

En arribar a l'Ajuntament la manifestació s'ha passat a recollir una corona, ofrena de la minoria d'Esquerra, i seguidament la multitud replegué la marxa al compàs de la "Marsellesa" i l'Himne de Riego.

EL DISCURS DEL SENYOR SANTALÓ

En arribar al cementiri, el gran nombre de corones que figuraven a la manifestació foren col·locades damunt la tomba de Ferràndez i Bellés, i una vegada fet el silenci, un silenci imponent, el nostre estimat amic senyor Santaló pronuncia un sentit i emocionant discurs que la multitud escoltà amb visible emoció.

El diputat a Corts senyor Santaló comença dedicant unes paraules a fer ressaltar la transcendència de l'acte que s'estava celebrant i explica que, any darrera any, els republicans gironins acudeixen al fossar de Girona en processó cívica i emocionant per a retre homenatge als dos màrtirs Ferràndez i Bellés, caiguts per haver volgut defensar el triomf del seu ideal, que és el nostre, i que és el de llibertat i de justícia. La seva gesta, la seva mort, han de servir-nos d'exemple a tots els bons republicans, i si ells varen morir per l'ideal, sapiguem morir-hi nosaltres també si el cas arriba.

Després es referí el senyor Santaló al greu moment pel qual travessa Catalunya i digué que només s'haurà d'escoltar la veu i el mot d'ordre del President de la Generalitat, senyor Companys. Fent-ho així, el triomf serà nostre. El mot és ara: ordre, serenitat i disciplina. A continuació dedicà unes paraules de condol per la mort del Conseller de Governació de la Generalitat senyor Selves, per al qual tingué frases d'elogi, tant pel seu esperit republicà i catalanista, com per la seva actuació en els llocs de Govern que exercí fins als darrers moments de la seva vida. Digué que si ahir no s'hagués escaigut el cinquantè aniversari de la mort d'aquells màrtirs, haurien estat molts els ciutadans gironins que s'haurien traslladat a la capital de Catalunya per a acompanyar Joan Selves a la seva darrera estada. Amb la mort de Joan Selves—afegí—la República perd un defensor, Catalunya un prestigi i l'Esquerra una valor. Quan retorneu a les vostres llars volgueu dedicar uns minuts de silenci al nostre amic traspassat. El senyor Santaló acabà dient que cada any, en tal diada com avui, en nom de la ciutat, es visitava la vídua de Ferràndez, però ara no es pot fer perquè ella i el seu fill han mort fa tres anys. Per tant, no hi ha cap successor de Ferràndez i Bellés. Considerem-nos, d'ara endavant, descendents directes d'aquests noms.

En acabar el seu interessant discurs, el senyor Santaló fou objecte d'una gran ovació i, tot seguit, es donà l'acte per acabat.

Joan Selves Carner, és mort

Barcelona, 28 (3 tarda). — Aquesta matinada ha estat traslladat a la Clínica del Dr. Pui gSureda el conseller de Governació senyor Selves, qui ha estat sotmès a una operació quirúrgica. La gravetat ha persistit de tal manera, que al migdia ha entrat en període agònic. Immediatament se n'ha donat coneixement al Consell de la Generalitat, traslladant-se tots els consellers a la clínica. A dos quarts de tres de la tarda el senyor Selves ha deixat d'existir.

Ha mort el que fou digníssim conseller de Governació de la Generalitat de Catalunya, Joan Selves Carner. Advocat expert de Manresa es

destacà tot seguit pels seus ideals d'esquerrisme pur.

Ocupà l'Alcaldia de Manresa des d'on desenvolupà una tasca meritíssima.

Nomenat Governador general de Catalunya, atacà de fons el terrorisme i la immoralitat, dues làctres que infectaven la ciutat de Barcelona, principalment.

Es digue d'esmentar-se la seva encertada gestió en l'arranjament del paorós conflicte de Llum, Aigua i Força que amenaçava paraitzar la vida de la capital catalana.

Joan Selves Carner, home d'acció, dinàmic, ple d'energies i iniciatives era un home del qual calia esperar-ne grans coses.

Catalunya perd un home, un prestigi i un valor.

VIDA PARLAMENTARIA

Duran aquesta setmana, la vida política que preferentment es copsa en el Parlament de Catalunya, s'ha viscut més en els passadissos que dintre el soló de sessions.

Diputats, periodistes i concurrents formen amples rotllos on comenten les darreres impressions, les darreres noves, els darrers esdeveniments que a l'entorn de la qüestió de la sentència del Tribunal de Garanties, tan ha trasbalsat el nostre món polític, i es fan pronòstics més o menys lògics sobre les possibles eventualitats que aquest conflicte pugui portar per Catalunya i per Espanya.

Val a dir que, a conseqüència de la sessió del dilluns al Parlament de Madrid, on el govern espanyol va defugir tractar a fons la bategant qüestió, l'estat hiperestèsic de Catalunya ha deposat considerablement el seu nerviosisme. Hores hi ha hagut que semblava només marcar el toc de clarí per tal que el poble català es tirés al carrer, disposat a donar la seva sang en defensa de les nostres llibertats i difícilment es viuran a Catalunya moments tan apassionants i tan abnegats com els viscuts aquesta setmana, durant els quals s'hi vivia l'afany de demostrar una renunciació inclos de la vida per tal de demostrar la vitalitat del nostre poble.

Afortunadament, la posició del govern de Madrid haurà estalviat el sacrifici: aqueix govern ha vist a darrera hora que havia estat víctima, per la seva pròpia debilitat, d'una habilitat de Lliga Catalana, induint-lo a portar al Tribunal de Garanties una Llei que no devia sortir mai dels límits de Catalunya, precisament quan Lliga Catalana no gosava en nom propi afrontar les conseqüències d'una actuació en contra de la Llei.

La victòria, en aquest plet polític, ha estat rotundament a favor de Catalunya, i primordialment del Govern de la Generalitat que s'ha mantingut en tots moments digne, serè i enèrgic, sapiguent-se recolzat per tot un poble que li ha delegat la seva autoritat i la seva confiança. Podran venir, encara, petites derivacions, més o menys espectaculars, a fi d'aparentar el Govern de Madrid que no abandona definitivament aquest mal negoci, i que procura defensar la seva sobirania i el seu prestigi; però el plet ja està resolt, i la Llei catalana viurà i s'arrelarà dintre Catalunya.

Ara és hora de veure què hauria passat si el Govern de la Generalitat s'hagués ajupit al pes d'una sentència injusta. El President, el Govern i el Parlament haurien vist automàticament disminuïdes les seves prerrogatives, i l'autonomia, tot just incipient, del nostre poble, hauria començat la seva devallada, a profit dels monàrquics vergonyants, i del centralisme madrileny.

Aquest èxit s'ha lograt tenint a més dels enemics de fora, els enemics de dins de Catalunya: tots els elements de la Lliga han treballat desesperadament per tal de contrarestar l'actitud nobilíssima de Catalunya, disposada a posar-se en peu de guerra, però la seva impotència tan manifesta ha servit encara, per posar de relleu la seva manca d'ideals i la seva carència de veritable catalanitat.

Catalunya, sense lluita cruenta, sense sang, ha guanyat la primera batalla de l'autonomia contra el centralisme: que sigui inici de victòries futures, i cada dia el nostre poble s'irà acostant més al ideal que tot bon català sent bategar a dintre seu.

La censura en tingué la culpa

"El Gironès" del passat dimecres fa saber als seus lectors que si no ha contestat els nostres articles dedicats a l'administració del cementiri per l'Acalde de Lliga Catalana senyor Tomàs, ha estat degut a la censura, perquè "si no vàrem poder parlar d'una ridícula manifestació que organitzava l'Esquerra farà quinze dies, vàrem creure que havíem de suspendre tot comentari a la monumental desfeta de l'administració esquerrana que patiren els gironins durant un trienni. Els gironins vius i fins els morts."

"El Gironès" atribueix els nostres articles al conseller senyor Dalmau. Hem de dir a "El Gironès" que dels nostres articles no signats, en respon plenament la Redacció. És, per ventura, que es proposa "El Gironès" que nosaltres atribuïm les seves insidies al Sr. Tomàs?

Com hom pot veure per les ratlles transcrites abans, "El Gironès", seguint la tàctica iniciada per "Diari de Girona", pretén desviar l'afar de

l'administració del cementiri cap a l'administració municipal en general. "El Gironès" ha pogut parlar quan i com ha volgut de l'administració esquerrana. Pot, doncs, reeditar-se. Nosaltres parlarem de l'administració esquerrana i, també, de la de la Lliga. Però, això no ens farà desviar de l'afar de l'administració actual al cementiri; que ho sàpiga "El Gironès".

No sabem quin concepte té "El Gironès" dels seus lectors. Que ho judiquin tots els gironins:

Diu "El Gironès" que no ha contestat els nostres articles dedicats a l'administració actual del cementiri perquè suposava que la censura no li ho permetria. Doncs bé: "El Gironès" publicà el seu article "La veritat sobre les obres del cementiri" el dia 13 d'aquest mes de juny, i "Diari de Girona" en parlà tres dies després, el dia 16, en plena actuació de la censura i sense que els fós suprimida ni una sola paraula.

No calen comentaris.

EL CAMI DE LA *Comarques* LLIGA

BREVIARI

Castella va defensar llurs furs fins que les seves forces li digueren prou. Des del segle XVI resta silenciosa i insensible. Soporta tot el desgovern i decadència sense proferir un sol mot ni fer un sol gest. És que d'allavors i encara avui es sent impotent per a reclamar novament els furs?

Catalunya ha lluitat també per les seves llibertats, fou sotmesa, contra el seu esperit, a la llei comú. De moment restà callada i insensible com Castella. Però de repent, al sentir-se ja novament amb forces, refetes les esperances de fer-se entendre i comprendre en llurs desitjos d'una Espanya gran, ha vibrat sensiblement.

Com Catalunya d'altres regions senten la necessitat de la pròpia administració dels seus municipis. Si les distintes regions que formen Espanya han consentit viure juntes i formar un sol cos de nació, no admetrien amb doble conformitat la mateixa unió mitjançant però regir-se autòmicament cadascuna d'elles més coneixedores de les seves necessitats i costums? Evidentment el cas és lògic. Estudiada apart podrà provar-se vertaderament que és l'única solució per la existència armònica de l'unitat nacional.

Però quins motius fan que existeixin criteris en pugna contra aquesta solució de Pi i Margall?

Tant a Vasconia com a Andalusia, a Catalunya com a Galícia existeixen autonomistes, nacionalistes, pro-estatutistes, etc., existeixen però d'aparença, de nom i fan que des de Madrid s'acsequin unes veus cridaneres i que fins esgargamellar-se, no prediquen, sinó baladrejen per la "unitat nacional", per "l'estat íntegre".

Totes les regions tenen d'aquests nacionalistes traïdors. A Catalunya s'anomenen Lliga Catalana, el cabdill: Cambó. Entorn d'ell s'hi agrupa la gent que considera a l'obrer un lladre dels seus capitals o interessos, no miren als treballadors com a persones ja que consideren una injustícia totes les millores que l'obrisme català ha obtingut. S'anomenen catalanistes i lluiten contra Catalunya. Què volen doncs? Què pretèn l'aristocràcia, el militarisme i la gent adinerada que milita a la Lliga? Han convingut juntament amb Cambó que el militar a un partit que defensi o contingui millores socials seria atemptar contra els interessos — que en diuen ells, però que no són altra cosa que negocis bruts—. Un partit de fonaments capitalistes d'aquesta mena no pot ésser ni tenir un sentit liberal de cap de les maneres, els fenòmens econòmics i l'egoisme el despul·len, àdhuc del sentiment d'humanitat. Qui defensarà millor les nostres espe-

culacions fent callar al que resti oprimit per la nostra enveja? Cap! Els nostres diners ens permeten mantenir-nos en peu després d'haver tret el poble a aquell que feia possible tot allò que desitjàvem. Ara, un altre com aquell, el poble es manifesta i diu a grans veus que no ho vol, que no pot tolerar ni a l'Alfons XIII, aquell funest de trista memòria ni a cap de la seva mena i ni mol menys del mateix estil. Pensen amb Itàlia i amb Alemanya. Per què no fer igual? Això és el que pretenen. Aquest és el camí que segueixen. Ho aconseguiran? Si l'ignorància que tant fomentaren en aquell temps, té encara algun tentacle arrapat a la societat a Catalunya, aconseguiran enlluernar mitjançant les seves monedes a tots els apressats per les urpes de la ignorància. La lluentor envejada farà fer a aquesta societat inconscient tot el que la Lliga vulgui i ni tan sols tindran la ingenuïtat de veure com demà han de retornar tot el que han apercibut afegint-hi molt més i restant encara com a comble i mofa esclaus d'aquells homes que tantes i falagueres prometenques les havien fet. Sí! Com a Itàlia!

Mussolini es presentà als pobles d'Itàlia amb un programa que omplenava d'esperances als italians, prometia als comerciants i socialitzava als treballadors. Magnífic! Però el capitalisme necessitava un defensor de la seva integritat. Mussolini sobtadament girà el full on sempre havia llegit, oblidà prometenques i liberalismes i pactà amb l'alta noblesa, amb la gent adinerada convertint-se amb el defensor de la riquesa particular dels italians i de les seves envejes. Desgraciadament però, el poble no se n'adonà fins que ja fou al poder.

Això és el mateix que desitjarien i esperen veure realitzat tot aquest sector espanyol que pensa igual que la Lliga. Pensen trobar al "mussolini" que faran ballar al compàs que voldran i faran gesticular al seu gust. L'home ja hi és — n'hi ha molts que servirien, solament és necessari no tenir dignitat — però el que no saben és com fer-ho per posar-li. Catalunya ha demostrat i segueix demostrant que està en peu per oposar-se a qualsevulla intent.

El poble català a hores d'ara amb tota la responsabilitat d'un conscient i amb tot el coratge fred de les hores excepcionals de la vida, espera les decisions que contra Catalunya s'han de prendre, i espera veure l'acabament d'unes maniobres de traïdors per a poder apreciar amb tota l'extensió la traïdoria comesa i sapiguer donar als vils el seu merescut més adient.

J. REXACH I NEGRE

Caldes de Malavella Catalunya està en peu

Catalunya està en peu: El poble català s'aplega al voltant del seu president esperant les seves ordres que complirà sense temor ni defallença. Solament els malvats o traïdors poden desertar del seu deure en un moment en què la nostra Pàtria es troba en un tombant decisiu de la seva història.

Catalunya, amarada d'un alt sentit de responsabilitat i amatent al mot d'ordre del President està disposada a defensar les essències més pures de la República que el poble, cansat de sofrir les vexacions d'un règim oprobios i proclamar en un lluminós dia d'abril.

Tots els sectors de Catalunya han deixat de banda les seves diferenciacions polítiques i s'han aplegat a l'entorn de la Generalitat, que representa, encara que el senyor Samper digui que no, a tot Catalunya. Sols uns no han acudit a aquesta crida: són els insurgents els que han abandonat el Parlament Català per anar a buscar ajut en els altres llocs, ajut per a satisfer les seves concupiscències imirar si podien fer fracassar el nostre règim autòmic.

Són els que han trafictejat amb l'Autonomia i que amb l'espill del "fet diferencial" han aconseguit prebendes i lliures de ministre i han jugat sempre amb les esperances de tot un poble.

Són els que durant trenta anys han proclamat un catalanisme que no sentien i que sols buscaven la manera de dominar a tot Catalunya per satisfer les seves ambicions i fer-hi el seu negoci.

En el moment a que gràcies a la República i a l'Esquerra Republicana, Catalunya ha vist complir el que tant desitjava, aquests homes que han desertat del seu lloc, han volgut fer inútils els esforços d'aquells homes insignes que lluitaren per aconseguir que Catalunya tornés a ésser el que era, però el poble que a la fi els ha conegut els ha rebutjat donant la confiança a l'Esquerra Republicana, perquè ha vist que sols ella encarnava la realitat del moment i podia tenir confiança que sota el seu comanament tindria, malgrat tots els entrebancs, una era de prosperitat que seria l'estímul de tots els demés pobles d'Ibèria. En sentir la fuetada del poble han volgut buscar apoi en les hosts monàrquiques i monarquitzants per derrocar a l'Esquerra, però Catalunya al costat del seu President Lluís Companys, fidel continuador de les obres d'aquell home que tots el portem gravat al cor i que el seu record estarà sempre amb nosaltres i si per de cas venen hores doloroses per Catalunya, i en algun moment sentim flaquejar el nostre ànim, la seva recordança es reanimarà i farà que la nostra voluntat sigui irreductible i a la fi ens portarà a la victòria.

Catalunya i la Història demanarà comptes als qui oblidant que són fills d'ella fan traïció a les seves més cares aspiracions.

ROGELI D'AGRAMUNT

Caldes de Malavella, juny del 1934.

ELS PRESSUPOSTOS DE L'ESQUERRA

Tothom recordarà encara els fàstics i vitupendis amb què el senyor Bonmatí i demés prohoms de la Lliga prodigaren als pressupostos que elaborà el primer Ajuntament Republicà.

Que si no tenien ordre ni concert... que si eren catastròfics... que si no responien en cap aspecte a les necessitats de la ciutat... etc., etc.

Ara bé:

Aquests senyors crítics guanyaren les eleccions celebrades el 14 de gener, per males arts i per la diferència de 47 vots, i d'ençà d'aleshores han prorrogat dues vegades els mateixos pressupostos que els homes d'Esquerra Republicana confeccionaren durant el seu comès.

Sense comentaris.

RESPONSABILITATS

Amb motiu del recurs presentat al Tribunal Contenciós-Administratiu, per a demanar responsabilitats a l'Ajuntament gironí del temps de la Dictadura, els senyors de Lliga Catalana hi juguen un paper importantíssim i no gens honorable.

Hom sap que l'Ajuntament del 14 d'abril demanà aquestes responsabilitats, presentant el corresponent recurs al Tribunal Contenciós-Administratiu. Passà el temps sense que aquest Tribunal assenyalsés data per a la vista d'aquesta causa... Vingueren les eleccions del 14 de gener de 1934 i les dretes concertaren un front únic per anar a la lluita electoral... Una de les condicions que els elements monàr-

quics imposà a Lliga Catalana fou la de que quedés sense efecte el recurs presentat per l'Ajuntament esquerrà... Així es convingué. Sortiren triomfants per la mínima quantitat de vots de la contesa electoral. Suava el Tribunal Contenciós-Administratiu ha assenyalat la data de la vista, i els elements tradicionalistes han recordat el pacte electoral als senyors Esteves de la Lliga... i aquests n'han fet cas omís.

Demaneu com estan d'enrabiats aquests monàrquics i els fàstics que diuen als seus confreres de la Lliga...

Res, que tinguent present la porcada que els hi feren en la distribució de càrrecs i amb aquesta mala jugada d'ara, Girona no veurà en el termini d'uns quants anys, cap més "Candidatura d'Unió i Defensa Ciutadana".

PREC

A la plaça de Correus fa una pila de dies que s'enderrocà la copa que hi havia, per a col·locar-hi quatre pedres sense treballar i sense solta ni volta. Se'n digué que això seria un monument del fundador dels Chors de Catalunya. En Josep Anselm Clavé. Va passant el temps i no s'hi nota cap avenç.

Es que per ventura ha de quedar d'aquesta manera tota la vida?

Celebrarem que la Comissió encarregada de portar a terme els treballs per a la construcció de l'esmentat monument, donés les degudes explicacions al poble gironí, ja que tothom comença a desconfiar de què es vegi mai acabat, i sincerament, aquelles quatre pedres tal com estan són d'un mal gust esgarrifós...

Una Mestressa antiga

Els que es dediquen a la funció augusta de l'ensenyança haurien d'ésser persones compenetrades amb llur missió i tenir un pensament enlairat del que és l'ensejament.

Haurien de tenir una exquisida sensibilitat per tractar amb els infants a fi que aquests donessin tot el seu rendiment sense cansament i sense ésser forçats per cervells obtusos i refractaris a tota innovació científica i cultural.

Sortosament la nova generació de mestres ja té l'esperit ampli i està capacitada per acomplir la seva missió. Queden encara — nosaltres volem suposar que pocs — alguns mestres i mestresses que tenen les mateixes normes dels temps oprobiosos en què l'ensenyança era considerada com un crim.

No en tenia prou la nostra vila de suportar els convencionalismes de la gent que enyora el passat i que està sospirant que torni el temps de la Dictadura, que encara ha de passar per tenir unes mestresses arcaiques i incomprensibles, renyides completament amb les normes modernes i oposades completament a tot progrés i el seu pla d'ensenyament és tan antiquat que causa la indignació dels que forçosament han de portar els seus fills a llurs escoles.

Es amb indignació que ens hem asabentat que aquesta senyora, obrant

com una d'aquelles dames de les polares i cotilla, va foragitar de l'escola a unes nenes perquè varen cometre el crim d'anar-hi amb mànegues curtes. Aquesta senyora es conduí d'una manera absurda i sense cap finalitat, va procedir com si fóssim en plena dominació clerical, i les persones sensates i equilibrades no poden permetre aquestes coses d'una senyora que té una missió, la més fonamental de la vida.

Com que una de les nenes era la del Secretari de l'Ajuntament, es va reunir la Junta local d'ensenyança i no sabem el que va acordar, però nosaltres creiem que aquesta mestressa mereixia una sanció i ens agradaria saber si li ha estat aplicada.

Cridem també l'atenció de l'esmentada Junta perquè es preocupi de si els altres mestres compleixen llur obligació i al mateix temps els preguem que estudiïn la forma que les criatures tretes dels col·legis, diuen perquè cada aula té més alumnes que no els toca, puguin d'una manera o d'altra rebre l'ensenyança que els fa falta, perquè els fills dels obrers també tenen necessitat d'instruir-se a fi d'evar el nivell de la seva classe.

Esperem que aquesta mestressa no tornarà a repetir aquestes coses tan poc addients en el segle XX i en plena República.

J. A.

Caldes de Malavella, juny del 1934.

J. Balaguer i Tort
ADVOCAT

Carrer Progrès, 12-1.er 1.^a
GIRONA
Telèfon núm. 153

**- CALÇATS -
MALARET**

Vendes a l'engrós i detall

RAMBLA LLIBERTAT, 5
GIRONA

ESMOLAMENT DE NAVALLS A
LA PERFECCIÓ

Vendes de tota mena d'articles propis per Barberia. - Gavineria fina - Gran assortit en Perfumeria.

Josep Serra
ARGENTERIA, 10
GIRONA

CAFÈS

Cornellà
SUCRES EMPAQUETATS

TELÈFON, 321
GIRONA

ORQUESTINA
NEW-JAZZ-BABY

PRIMERA CATEGORIA

ORIGINAL I MODERN
REPERTORI-BALLABLES
NACIONALS I
ESTRANGERS

Per a contractes, **CELS FERRER**
C. St. Feliu, 19 — GIRONA

El darrer ple municipal

Publicat ja el resum dels acords del darrer ple que amb caràcter d'extraordinari ha celebrat el nostre Ajuntament, cal precisar algunes actituds i alguns acords que faran ressaltar, una vegada més, l'actuació intel·ligent i eficaç de la minoria d'Esquerra.

Aprovada l'acta després d'una observació del senyor Dalmau, a prec del senyor Busquet Norat queda sobre la taula el reglament de sanitat de llets, i, a continuació, es llegeix la proposició sobre pròrroga de pressupostos.

El conseller-regidor d'Hisenda senyor Bonmatí, defensa breument la proposició: la Comissió de Govern, que, en nom de Lliga Catalana regenta la ciutat, demana la pròrroga dels actuals pressupostos perquè així els ho han aconsellat els tècnics municipals davant de les dificultats de fer un nou pressupost en tres mesos i mig; bastarà fer un pressupost extraordinari d'ingressos aprofitant la facultat concedida per la Generalitat de poder aplicar arbitris als solars i als bitllets d'espectacles, i així ja es tindran cabals per a atendre als augmentos de sous aprovats per l'Ajuntament anterior i a la instal·lació de la Central lletera en projecte.

El Sr. Camps demana la paraula per a fixar la significació del vot de la minoria d'Esquerra. Aquest vot no serà d'oposició a la proposta, per quant l'Esquerra no ha d'oposar-se a les necessitats imperioses del govern de la ciutat, i ho és el que la ciutat tingui una llei econòmica que permeti i reguli la seva vida; però tampoc serà de conformtat. La Lliga, com a punt cabdal de la campanya electoral en les eleccions municipals, qualifica de desastrosa l'actuació econòmica del passat Ajuntament. Segons Lliga Catalana, les finances de la ciutat eren en una situació difícilíssima! Lliga Catalana posaria remei urgent a aquesta greu situació. En una de les primeres sessions de la Comissió d'Hisenda, el Sr. Bonmatí anuncià el seu propòsit de formular un pressupost pel segon semestre de l'any actual. No es fa així. Es prorroguen aquells pressupostos tan combatuts, tan nefastos, i es fonamenta en el dictamen dels tècnics municipals, que creuen que és el més prudent atesa la premura de temps, i en què l'Esquerra també prorrogà el seu pressupost. Conseqüència que en dedueix

l'amic Camps: els actuals governants de la ciutat no tenen criteri en finances municipals.

Té raó el nostre amic. Lliga Catalana digué coses esfereïdores de l'administració esquerrana. Falsejant números i callant possibilitats, Lliga Catalana presentà com quelcom de greu la situació de les finances municipals. I Lliga Catalana, en possessió del govern de la ciutat, deixarà passar tot un any sense imposar a aquestes finances la fórmula salvadora i la competència econòmica pròpia dels financers de la Lliga. Invocar el precedent d'actuacions de l'Esquerra, diu ben poc a favor dels actuals governants després d'haver-la tan bescantada. I és infantil invocar el parer dels tècnics. Els tècnics informaran dels tràmits legals a seguir i terminis exigits per la llei en l'establiment d'una nova llei econòmica; però, mai assenyalaran orientacions en aquesta, a menys que els dirigents n'estiguin orfes. I no podran negar els governants de la Lliga que en tres mesos i mig hi ha temps suficient per a formular un pressupost que si no desenvolupés totalment el seu pensament en matèria econòmica, almenys l'iniciés. I és que, realment, aquest pensament no existeix. Queda sobre la taula el projecte d'ordinacions per a nous arbitris sobre solars i espectacles, a prec del senyor Rahola, el qual anuncia esmenes de la minoria d'Esquerra.

En proposar-se l'aprovació d'ampliació de préstecs de la Caixa de Pensions per a construcció de cases a Montjuïc, la intervenció dels consellers d'Esquerra senyors Dalmau i Camps aconseguí fixar dos extrems: Primer, que el pressupost formulat en concebre aquestes cases a Montjuïc, era ben estudiat, i que les cases resulten al preu pressupostat: hi hagué, doncs, competència en la formulació del projecte i bona administració en son desenvolupament. Segon, que l'atur actual d'aquelles obres acabarà en breu termini i que és probable que les obres recomencin la setmana vinent.

En darrer terme, el ple consistorial tingué coneixement del dictamen de lletrats sobre desestiment del recurs de responsabilitat per la subhasta de les obres de la plaça mercat a l'Onyar, dictamen que afirma que no hi ha possibilitat legal ni moral de desestiment del recurs, i que els consellers

que fessin efectiu aquest desestiment, es farien solidaris de les responsabilitats dels concejals de la dictadura en la lesió als interessos de la ciutat produïda per aquella subhasta.

Iniciada la discussió pel senyor Tarrés, aquest conseller, el senyor Busquets Norat i el senyor Cervera hi intervingueren repetidament. En resum, el senyor Tarrés manté la demanda de desestiment perquè s'han aprofitat part dels fonaments construïts a l'Onyar i rebutja el dictamen dels lletrats per creure a aquests no imparcials, per quant ja en 1930 advocaren contra la construcció de la plaça i presentaren recursos a l'Audiència.

El senyor Busquets Norat rebutja també el dictamen per no imparcialitat dels lletrats i demana el desestiment de la demanda de responsabilitats per creure que no existeixen aquestes o, si existeixen, corresponen a l'Ajuntament de 1930 que no esgotà procediments sobre determinació de responsabilitats. Diu també que no sap pas prou bé si són justificades les 19.000 pessetes que demana Foment d'Obres i Construccions, i que la base cinquena del contracte diu que aquestes pessetes no s'han de pagar. (Va a llegir la base cinquena, però immediatament s'ho deixa córrer perquè, segons diu, no val la pena).

Però, en el que passa veritaders apuros el senyor Busquets Norat, és en voler justificar la seva posició actual i la de quan votà la presentació d'aquest ademandament de responsabilitat. Com a darrer motiu per demanar el desestiment, diu que en el cas de fallar el Tribunal contra els interessos ciutadans, la ciutat haurà de pagar les 19.000 pessetes més les costes.

El senyor Cervera defensa la imparcialitat dels lletrats, per exigir-ho la dignitat del Col·legi d'Advocats. Creu que el Tribunal absoldrà els demanats, perquè d'acord amb el senyor Busquets Norat, les responsabilitats s'haurien de demanar a l'Ajuntament de 1930; però, que malgrat això, ell votarà en contra el desestiment per no ésser solidari en les responsabilitats, i que votaria a favor si el senyor Busquets Norat i el senyor Tarrés li firmessin acta notarial fent-se ells càrrec de la responsabilitat pecuniària que li pogués correspondre pel seu vot.

Els senyors Tarrés i Busquets Norat, encara que la recullen, no fan ressaltar prou bé aquesta xiroia posició del senyor Cervera. Creu aquest senyor que els demanats no tenen cap culpa i que el Tribunal fallarà a son favor; però, ell votarà en contra de la seva consciència per por de què la seva butxaca en surti perjudicada.

I perquè s'acabi de veure la consistència moral del senyor Cervera, cal fer remarcar que insistí repetidament perquè el Sr. Tarrés retirés la seva proposta per tal de no haver de votar i veure's, així, que els seus noms, els de la majoria actual, estaven al costat dels de la majoria de l'Ajuntament anterior.

El senyor Bonmatí, en nom de la majoria, no volgué entrar en plets

ESPORTS

Amb un ple a l'Estadi de Vista Alegre es celebrà l'anunciat partit entre l'equip nacional del Brasil i la Selecció Catalana.

L'encontre havia despertat una bona expectació i s'esperava amb interès l'actuació dels brasilers, especialment la dels seus dos asos negres, Leonidas i Valdemar.

Val a dir que correspongueren a bastament l'interès en què esperava el públic el seu joc. Ràpids, hàbils i amb un domini de pilota extraordinari, feren les delícies del públic. Més sobri Valdemar que el seu company, aquest té en canvi, però, el do de la improvisació i del desllorigament futbolístic.

També l'equip brasiler té algunes altres notabilitats com són Martin, mig centre, serè i segur en la passada als extrems; Canali, mig ala molt notable i sempre ben col·locat, i Silva, defensa molt segur i d'aclarida fortíssima. A més, formen un conjunt formidable. El seu joc ras i ràpid fa anar molt sovint de bòlid l'equip contrari. Varem observar, però, una falla importantíssima: la manca d'efectivitat. Molts passis i jugades brillants, però quan arriben a l'àrea de gol no surt l'artiller que transformi. De tenir un davanter centre rematador seria un equip difícilíssim de batre.

La Selecció Catalana que fou opo-

d'advocats, i afirmà que aquella sols volia el que precisà el senyor Dalmau en el ple anterior: atendre els drets de Foment d'Obres i Construccions, sense que a l'Ajuntament li costés una pesseta.

El senyor Dalmau, en nom de l'Esquerra, aclarí alguns errors dels senyors Tarrés i Busquets Norat, justificà la xifa de 19.000 pessetes reclamada, i anuncià que la minoria votaria en contra del desestiment per creure encertat el dictamen dels lletrats, per creure de justícia la demanda de responsabilitats i perquè així quedí establert que caurà el pes de la llei, ultra la sanció moral, sobre qui prescindeixi d'ella en les seves actuacions municipals i sols s'atengui a l'arbitrarietat com a norma fonamental de conducta. I adreçant-se al senyor Busquets Norat, li digué que si el Tribunal fallava en contra dels interessos ciutadans, acatarien el fall però farien pública la seva protesta.

sada a l'equip nacional del Brasil tingué algunes deficiències. Fallaren Calvet, a la davantera, Farró, a la defensa, i Martí a la mitja —aquest el menys dolent dels tres—. Calvet no encertà quasi cap jugada. Evidentment es troba en baixa forma. L'única cosa bona que podem remarcar-li és l'oportunitat en rematar el xut-centre de Domènec i que produí el segon gol català.

Martí no estigué ni de bon tros l'encertat que acostuma.

El nostre Farró estigué insegur i neguitós i fou una ombra del formidable defensa que és. L'emoció i la responsabilitat —emoció per ésser el primer partit internacional que jugava i la responsabilitat del lloc que ocupava— no el deixaren jugar amb aquella sang freda i amb aquella seguretat que necessiten els partits com el de que ens ocupem. Ell mateix ens manifestà —contestant a preguntes nostres— l'emoció que va sentir en veure's acarat a un equip com el del Brasil— primera sèrie en el Campionat del món— i el tenir que actuar davant una multitud que esperava freturosa la seva revelació. Estic segur —ens digué— que una altra vegada ja no m'afectaria com diumenge, primer partit internacional que jugava, i que faria honor a aquest alt títol.

Els millors de l'equip català foren, en primer lloc i sense cap mena de dubtes, Barceló, el petit i gran interior hisbalenc. El seguiren en ordre de mèrits, Cristià i Prat. Els demés actuaren en un pla discret, aportant però el seu entusiasme, que no fou poc.

Cal remarcar l'anti-esportiva actitud dels jugadors brasilers en retirar-se del camp de joc en senyalar-se un penal, per mans de Silva, en deturar un fortíssim xut de Barceló, que forçosament era gol. Mercès al delegat brasiler que va aconseguir que els seus jugadors tornessin al terreny, fou possible acabar el partit. No cal dir que la protesta del públic fou formidable.

El partit acabà amb el resultat de dos a dos, adjudicant-se la copa cedida per l'Ajuntament de Girona, l'equip català per portar avantatge en el número de còrners.

Carme Albertí, "Miss Catalunya", féu entrega del trofeu al capità de l'equip de Catalunya, Martí, en mig dels aplaudiments unànims del públic.

CORNER

Gràfiques DARIUS RAHOLA.-Girona

ORTOPEDIA DR. ROCA La més antiga. La més ben assortida. La que ven els articles a preus més econòmics.

IRRIGADORS COMPLES DES DE 2'50 PESSETES.

BRAGUERS - PERFUMERIA

PRIMER CENTRE D'ESPECIFICS ES LA Farmàcia Doctor Roca i Fill

LA CREU ROJA - Telèf. 135 - Plaça de l'Oli. - Girona

CENTRE D'ESPECIFICS UNIC A LA COMARCA

Els millors productes medicinals. — TOTS ELLS D'ORIGEN. Unics de propietats terapèutiques garantides.

FARMACIA RIBAS

Plaça de les Castanyes :: GIRONA :: Telèfon, 144

QUEVIURES PESCA-SALADA
B. OLIVERES Conserves de tota mena
ABEURADORS, Z. GIRONA

Exprès - Bar

Situat a la Rambla - GIRONA - Tel. 109

Begudes de les millors marques Resopons econòmics

OBERT NIT I DIA

Del primer d'Octubre al 30 d'Abril, temporada de marisc

Ostres-Percebes-Almejes-Gambes rebudes diàriament a les 5 de la tarda

Pianos Manubri de lloguer

Antoni Mas

Caldes de Malavella

Caldereria i Calefacció Central

Valentí Furtet

FUMISTERIA

Soldadura autògena

C. Calderers, 13

GIRONA